

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 176/14

Λουξεμβούργο, 12 Δεκεμβρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση T-487/11
Banco Privado Português, SA, και Massa Insolvente do Banco Privado
Português, SA κατά Επιτροπής

**Το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει την απόφαση της Επιτροπής με την οποία
διατάσσεται η ανάκτηση της κρατικής ενισχύσεως που χορήγησε η Πορτογαλία
στην Banco Privado Português**

Κανένα σχέδιο αναδιάρθρωσεως ή εκκαθαρίσεως δεν υποβλήθηκε εμπροσθέσμως

Η Banco Privado Português (BPP) είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει στη Λισσαβόνα (Πορτογαλία) και παρέχει υπηρεσίες ιδιωτικής τραπεζικής, συμβουλευτικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις και υπηρεσίες διαχειρίσεως κεφαλαίων και επενδύσεων, κυρίως στην Πορτογαλία και την Ισπανία. Το σύνολο των εταιρικών μεριδίων της BPP κατέχεται από εταιρία χαρτοφυλακίου (την Privado Holding SGPS).

Από τον Σεπτέμβριο του 2008, η BPP αντιμετώπισε προβλήματα ρευστότητας εξαιτίας της επιδεινώσεως της παγκόσμιας οικονομικής καταστάσεως. Τον Δεκέμβριο του 2008, οι πορτογαλικές αρχές αποφάσισαν να χορηγήσουν στην BPP εγγύηση του Δημοσίου¹. Αυτή η εγγύηση αφορούσε δάνειο ύψους 450 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο θα χορηγούσε στην BPP κοινοπραξία αποτελούμενη από έξι πορτογαλικές τράπεζες². Το ποσό του δανείου προοριζόταν αποκλειστικά για την κάλυψη των στοιχείων του παθητικού της BPP που είχαν εγγραφεί στον από 24 Νοεμβρίου 2008 ισολογισμό της και έπρεπε να χρησιμοποιηθεί μόνον για την εξόφληση των καταθετών και των λοιπών πιστωτών και όχι για την κάλυψη των χρεών των άλλων θυγατρικών της εταιρίας χαρτοφυλακίου. Η χρονική διάρκεια του δανείου περιοριζόταν σε διάστημα έξι μηνών, δυνάμενη να ανανεωθεί για μέγιστο χρονικό διάστημα εικοσιτεσσάρων μηνών.

Στις 5 Δεκεμβρίου 2008 οι πορτογαλικές αρχές γνωστοποίησαν στην Επιτροπή ότι χορηγήθηκε εγγύηση του Δημοσίου υπέρ της BPP. Τον Μάρτιο του 2009³, η Επιτροπή αποφάσισε, χαρακτηρίζοντας την απόφαση αυτή ως επείγον μέτρο, να μην εγείρει αντιρρήσεις όσον αφορά τη χορήγηση εγγυήσεως του Δημοσίου στην BPP, για τον λόγο ότι ήταν συμβατή με την εσωτερική αγορά. Ωστόσο, οι πορτογαλικές αρχές έπρεπε να υποβάλουν, εντός έξι μηνών (δηλαδή έως τις 5 Ιουνίου 2009), σχέδιο αναδιάρθρωσεως της BPP, όφειλαν δε να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή οποιαδήποτε ενδεχόμενη παράταση της ισχύος της εγγυήσεως του Δημοσίου πέραν του αρχικού χρονικού διαστήματος των έξι μηνών.

Τον Ιούνιο και τον Δεκέμβριο του 2009, οι πορτογαλικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για την παράταση της ισχύος της εγγυήσεως του Δημοσίου, χωρίς να της την κοινοποιήσουν επισήμως. Διατείνονταν ότι η παράταση είχε ως σκοπό να καταστήσει δυνατή στην BPP την οριστικοποίηση σχεδίου αναδιάρθρωσεως και εξυγιάνσεως και την εξεύρεση λύσεως με την οποία θα διασφαλίζονται τα συμφέροντα των πελατών της.

¹ Η εγγύηση αυτή χορηγήθηκε βάσει του πορτογαλικού νόμου αριθ. 112/97 της 16ης Σεπτεμβρίου 1997, δηλαδή εκτός του πλαισίου του πορτογαλικού νομικού καθεστώτος περί εγγυήσεων που διέπεται από τον νόμο αριθ. 60 A/2008 της 20ής Οκτωβρίου 2008, όπως εγκρίθηκε από την Επιτροπή με την απόφασή της C (2008) 6527, της 29ης Οκτωβρίου 2008, σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 60/08 που χορήγησε η Πορτογαλία - Καθεστώς εγγυήσεων υπέρ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Πορτογαλία (EE 2009, C 9, σ. 2).

² Συγκεκριμένα δε τις Banco Comercial Português, Caixa Geral de Depósitos, Banco Espírito Santo, Banco BPI, Banco Santander Totta και Caixa Central – Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo.

³ Απόφαση C (2009) 1892 τελικό, της 13ης Μαρτίου 2009, σχετικά με την κρατική ενίσχυση NN 71/08 – Πορτογαλία, Auxílio estatal ao Banco Privado Português – BPP (EE C 174, σ. 1· βλ. επίσης [Δελτίο Τύπου](#) της Επιτροπής).

Μεταξύ Δεκεμβρίου 2008 και Ιουλίου 2009, η BPP υπέβαλε στην Banco de Portugal (κεντρική τράπεζα της Πορτογαλίας) πλείονα σχέδια εξυγιάνσεως, τα οποία απέρριψαν οι πορτογαλικές αρχές χωρίς να τα κοινοποιήσουν στην Επιτροπή.

Τον Νοέμβριο του 2009⁴, η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία ελέγχου όσον αφορά τη χορήγηση της εγγυήσεως του Δημοσίου στην BPP και ζήτησε από τις πορτογαλικές αρχές να υποβάλουν το σχέδιο αναδιαρθρώσεως της BPP έως τις 22 Δεκεμβρίου 2009. Η Επιτροπή τούς υπενθύμισε ότι η επίμαχη ενίσχυση είχε καταστεί παράνομη από τις 6 Ιουνίου 2009.

Στις 15 Απριλίου 2010, λαμβάνοντας υπόψη την αδυναμία αναδιαρθρώσεως ή ανακεφαλαιοποίησής της BPP, η Banco de Portugal ανακάλεσε την τραπεζική άδειά της. Η ανάκληση τέθηκε σε ισχύ στις 16 Απριλίου. Τις επόμενες ημέρες, οι πιστώτριες τράπεζες ζήτησαν την εκτέλεση της εγγυήσεως του Δημοσίου και το Πορτογαλικό Δημόσιο τους εξόφλησε το συνολικό ποσό του δανείου για το οποίο είχε χορηγηθεί η εγγύηση αυτή. Στις 22 Απριλίου 2010, η Banco de Portugal ζήτησε από το εμποροδικείο Λισσαβώνας να κινήσει τη διαδικασία εκκαθαρίσεως της BPP.

Με απόφαση της 20ής Ιουλίου 2010⁵, η Επιτροπή έκρινε την ενίσχυση μη συμβατή με την εσωτερική αγορά από 5ης Δεκεμβρίου 2008 και ζήτησε από την Πορτογαλία την άμεση και πραγματική ανάκτηση της ενισχύσεως από της ίδιας αυτής ημερομηνίας⁶.

Τον Φεβρουάριο του 2011, κατόπιν αιτήματος των πορτογαλικών αρχών, η επιτροπή εκκαθαρίσεως αναγνώρισε την ενοχική αξίωση του Πορτογαλικού Δημοσίου μέχρι του ποσού του δανείου, βάσει της οποίας υποκαταστάθηκε στα δικαιώματα των πιστωτών⁷.

Οι BPP και Massa Insolvente do Banco Privado Português (εκπρόσωποι της πτωχευτικής περιουσίας) ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή των BPP και Massa Insolvente do Banco Privado Português.

Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η Επιτροπή προέβη σε πάγια και συνεπή εκτίμηση της εγγυήσεως του Δημοσίου ως μέτρου ενισχύσεως, δεδομένου ότι η BPP απήλαυε πλεονεκτήματος εκ κρατικών πόρων. Συγκεκριμένα, χωρίς την εγγύηση του Δημοσίου, δηλαδή υπό συνήθεις συνθήκες αγοράς, η BPP δεν θα μπορούσε να λάβει το δάνειο με τους ευνοϊκούς χρηματοοικονομικούς όρους υπό τους οποίους της το χορήγησαν οι πιστώτριες τράπεζες. Επιπλέον, η προμήθεια ασφάλειας για τη χορήγηση της εγγυήσεως του Δημοσίου αυτή καθαυτή ήταν σαφώς μικρότερη από ό,τι θεωρείται γενικώς προσήκον στην περίπτωση προβληματικών τραπεζών.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, **ορθώς έκρινε η Επιτροπή ότι ο κίνδυνος επιστροφής της BPP στην αγορά και διαταράξεως του ανταγωνισμού και του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών έπαυσε να υφίσταται μόλις στις 16 Απριλίου 2010, όταν τέθηκε σε ισχύ η ανάκληση της τραπεζικής αδείας**. Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι, ελλείψει αποδείξεως περί του αντιθέτου, η BPP πράγματι άσκησε, τουλάχιστον από τις 24 Νοεμβρίου 2008 έως τις 16 Απριλίου 2010, περιορισμένη εμπορική δραστηριότητα συνισταμένη στην παροχή ή στη διαχείριση ορισμένων χρηματοοικονομικών προϊόντων ή υπηρεσιών, διαχείριση της οποίας η συνέχεια κατέστη δυνατή χάρη στο δάνειο και στην εγγύηση του Δημοσίου. Η ενίσχυση, επομένως, αφενός μεν ενίσχυσε την οικονομική θέση της BPP σε σχέση με άλλες ανταγωνίστριες στο ενδοκοινοτικό

⁴ Απόφαση της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2009 (EE C 56, σ. 10· βλ. επίσης [δελτίο Τύπου](#) της Επιτροπής).

⁵ Απόφαση 2011/346/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 2010, σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 33/09 (πρώην NN 57/09, πρώην CP 191/09) την οποία χορήγησε η Πορτογαλία υπό μορφή εγγυήσεως του Δημοσίου υπέρ της BPP (ΕΕ 2011, L 159, σ. 95· βλ. επίσης [δελτίο Τύπου](#) της Επιτροπής).

⁶ Το προς ανάκτηση ποσό ανέρχεται στα 23 497 475 ευρώ. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθούν οι τόκοι υπερημερίας έως την ημερομηνία πραγματικής επιστροφής του ποσού, δηλαδή 965 446,24 ευρώ.

⁷ Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας εκκαθαρίσεως, το Tribunal do Comércio de Lisboa (εμποροδικείο Λισσαβώνας) υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, στις 16 Δεκεμβρίου 2013 (υπόθεση [C-667/13](#)). Τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν το κύρος της αποφάσεως της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 2010.

εμπόριο επιχειρήσεις, αφετέρου δε την απήλλαξε προσωρινά από έξοδα στα οποία θα έπρεπε κανονικά να υποβληθεί στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχειρίσεως της περιουσίας της ή των καθημερινών εμπορικών δραστηριοτήτων της. Η παροχή του συνιστάμενου στην ενίσχυση πλεονεκτήματος μπορούσε, επομένως, να έχει επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να νοθεύσει τους όρους του ανταγωνισμού.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, **η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι, καθόσον δεν υποβλήθηκε σχέδιο αναδιαρθρώσεως ή εκκαθαρίσεως έως τις 5 Ιουνίου 2009, η εγγύηση του Δημοσίου και η παράταση της ισχύος της πέραν της ημερομηνίας αυτής έπρεπε να χαρακτηρισθούν ως μη συμβατές με την εσωτερική αγορά.** Η Επιτροπή ακολούθησε πράγματι πιστά τους εφαρμοστέους στον τομέα αυτό κανόνες⁸. Οι κανόνες αυτοί επιτάσσουν, μεταξύ άλλων: (i) το μέτρο επείγουσας διασώσεως που σκοπεί να διασφαλίσει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του αφερέγγυου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος να ακολουθείται από την κοινοποίηση σχεδίου αναδιαρθρώσεως ή εκκαθαρίσεως του, και (ii) οι ενισχύσεις με σκοπό τη διάσωση που έχουν τη μορφή εγγυήσεως να λήγουν εντός εξαμήνου κατ' ανώτατο όριο.

Το Γενικό Δικαστήριο αποφαινεται ότι η ανάκτηση της ενισχύσεως δικαιολογείται από την ανάγκη να επανέλθει στην αγορά η προ της χορηγήσεως της ενισχύσεως κατάσταση, χάρη στην οποία η BPP απήλαυε οικονομικού πλεονεκτήματος δυνάμενου να έχει επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι η Επιτροπή μπορούσε να διατάξει την ανάκτηση του οικονομικού πλεονεκτήματος που παρείχε η εγγύηση του Δημοσίου κατά το χρονικό διάστημα από τις 5 Δεκεμβρίου 2008 έως τις 5 Ιουνίου 2009 (χρονικό διάστημα κατά το οποίο η ενίσχυση είχε εγκριθεί προσωρινά με την απόφαση της 13ης Μαρτίου 2009). Ο ανακλητός χαρακτήρας και το πνεύμα που διέπει την ενίσχυση για τη διάσωση (η οποία έχει ως αποκλειστικό σκοπό να καταστήσει δυνατή στην προβληματική επιχείρηση τη διέλευση μιας σύντομης περιόδου κρίσεως) επιτάσσουν κατ' ανάγκη την απόδοση του οικονομικού πλεονεκτήματος που συνεπαγόταν η εν λόγω εγγύηση για τον δικαιούχο καθ' όλο το χρονικό διάστημα για το οποίο είχε χορηγηθεί. Ως εκ τούτου, απλώς η κατάργηση της εγγυήσεως του Δημοσίου από της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως της 20ής Ιουλίου 2010 δεν αρκεί προς τούτο.

Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει επίσης ότι **η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη κατά τον υπολογισμό του προς ανάκτηση ποσού ούτε και παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.**

Τέλος, **το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν παραβιάσθηκε η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.** Συγκεκριμένα, η κατάσταση της BPP δεν ήταν, ιδίως, παρεμφερής εκείνης της Banco Português de Negócios (BPN), για την οποία είχε εκδώσει απόφαση η Επιτροπή, τον Μάρτιο του 2012⁹. Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι, αντιθέτως προς την υπό κρίση υπόθεση, οι πορτογαλικές αρχές είχαν πράγματι υποβάλει στην Επιτροπή σχέδιο αναδιαρθρώσεως της BPN, έστω και με καθυστέρηση. Επιπλέον, στην περίπτωση της BPN, η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία ελέγχου όχι επειδή ουδόλως είχε υποβληθεί σχέδιο αναδιαρθρώσεως, αλλά επειδή το αρχικώς υποβληθέν σχέδιο αναδιαρθρώσεως είχε καταστεί παρωχημένο λόγω της πωλήσεως της BPN, ενώ η υποβολή αναθεωρημένου σχεδίου έπρεπε να εκτιμηθεί μεταγενέστερα από την Επιτροπή.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησώς της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης» (ΕΕ 2008, C 270, σ. 8) και ανακοίνωση της Επιτροπής «Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων Lignes» (ΕΕ 2004, C 244, σ. 2).

⁹ Απόφαση 2012/660/ΕΕ, της 27ης Μαρτίου 2012, σχετικά με τα μέτρα SA.26909 (2011/C) που έλαβε η Πορτογαλία στο πλαίσιο της αναδιαρθρώσεως της Banco Português de Negócios (BPN) (ΕΕ L 301, σ. 1, βλ. επίσης [δελτίο τύπου](#) της Επιτροπής).

και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582